

Αγ. Ιωάννης Ρέντης, 29/11/2024
Αρ.πρωτ.:IP/783018

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Ταχ. δ/ση: Λεωφ. Θηβών 196-198, Άγιος Ιωάννης Ρέντης - Νίκαια

Ταχ. κώδικας: 182 33

Τηλ.: 2131629721, -22, 23

E-mail: appealsauthority@migration.gov.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ – [Αρ. Υπόθεσης 563,990/ Αρ. Ατομικού Φακέλου

06/000300495]

Decision on appeal

Στην Αθήνα, στην έδρα της Αρχής Προσφυγών, στις 28.8.2024, μετά από πρόσκληση του Προέδρου αυτής, σε συνέχεια του IP/2024/515895/ 23/08/2024 εγγράφου της Διευθύντριας της Αρχής Προσφυγών, συνεδρίασε η 18η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών, υπό μονομελή σύνθεση, με Προεδρεύοντα τον Αντώνη Σκλία (εισηγητή), Πρωτοδίκη Δ.Δ. - Μέλος της Επιτροπής, και γραμματέα την Δήμητρα Κουρκοπούλου, υπάλληλο της Αρχής Προσφυγών,

για να αποφασίσει επί της από 24.7.2024 προσφυγής του (επώνυμο)

(όνομα) (πατρώνυμο) (μητρώνυμο) (γέννηση)

02/05/1997 (ιθαγένεια) ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ κατά δήλωσή του, ο οποίος κρατείται στο ΠΡΟΚΕΚΑ Κορίνθου (βλ. την από 21.8.2024 βεβαίωση κράτησης) και δεν παραστάθηκε,

κατά της υπ' αριθμ. πρωτ. IP/437622 / 19/07/2024 απόφασης του ΑΚΑ Κορίνθου.

Αφού έλαβε υπόψη:

α') τις διατάξεις του Ν.Δ. 3989/1959 «Περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων» (ΦΕΚ 201, τ. Α'), όπως συμπληρώθηκε με τον Α.Ν.

389/1968 «Περί κυρώσεως του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης της 31.1.1967 εν σχέσει προς την Νομικήν Κατάστασιν των Προσφύγων» (ΦΕΚ 125, τ. Α΄)

β΄) τις διατάξεις του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4939/2022 (Α΄ 111/10.6.2022) Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών,

γ) τις διατάξεις του ν. 2690/1999 “Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις” (ΦΕΚ 45, τ. Α΄),

δ΄) την υπ' αρ. 205912/1.8.2024 Κ.Υ.Α. περί συγκρότησης και σύνθεσης των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 4 του ν. 4375/2016 (ΦΕΚ870/12.8.2024, τ. Υ.Ο.Δ.Δ.),

ε΄) τις διατάξεις του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών (Απόφαση 3004/15.07.2016, του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής, ΦΕΚ 2206, τ. Β΄), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με την υπ' αριθμ. 25987/2019 (ΦΕΚ Β' 4284/27.11.2019) απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη,

στ΄) την υπ. αριθ. 42799/3.6.2021 ΚΥΑ των Υπουργών Εξωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου (ΦΕΚ Β΄ 2425/7.6.2021), με την οποία καταρτίστηκε εθνικός κατάλογος ασφαλών τρίτων χωρών, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τις υπ.αριθ.οικ. 458568/15.12.2021 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β΄5949/16.12.2021) και 734214/2022 (ΦΕΚ Β' 6250/12-12-2022) όμοιες κοινές αποφάσεις , κατόπιν επανεξέτασης των στοιχείων, και εξακολουθεί να ισχύει σύμφωνα με την υπ'αρ. οικ. 538595/2023 (ΦΕΚ Β' 7063/15.12.2023) όμοια ΚΥΑ,

ζ΄) την από 18.03.2016 Κοινή Δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης-Τουρκίας,

η΄) την από 17/07/2024 αίτηση του προσφεύγοντος.

θ΄) τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, το υπόμνημα και τα έγγραφα που κατέθεσε ο προσφεύγων.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή, ο προσφεύγων επιδιώκει την επανεξέταση της ανωτέρω μεταγενέστερης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, η οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη με την προσβαλλόμενη απόφαση, με την αιτιολογία ότι ο προσφεύγων δεν επικαλέστηκε νέα ουσιώδη στοιχεία. Με την ίδια απόφαση διατάχθηκε και η επανεισδοχή του προσφεύγοντος στην Τουρκία.

2. Επειδή, η προσφυγή αυτή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, πρέπει δε να εξεταστεί κατά την έγγραφη διαδικασία, κατά το άρθρο 102 παρ. 1 του ν. 4939/2022, καθώς η Επιτροπή κρίνει ότι ο προσφεύγων έχει εκθέσει επαρκώς τις απόψεις του με την προφορική του εξέταση στον πρώτο βαθμό και το δικόγραφο της προσφυγής, ενώ δεν προκύπτει κάποιος από τους λόγους κλήσης σε προφορική ακρόαση που προβλέπονται στο άρθρο 102 παρ. 3 του ν. 4939/2022.

3. Επειδή, ο ν. 4939/2022, ο οποίος αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L 180/29.6.2013), ορίζει στο άρθρο 89 ότι: “ 1. Οι Αρχές Απόφασης, με σχετική απόφαση, απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εφόσον: α. . . δ. μία χώρα, που δεν είναι κράτος - μέλος, θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 91 του παρόντος,” στο δε άρθρο 91 ότι: “ 1. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για έναν συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα εξής κριτήρια : α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, β. η χώρα αυτή τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, γ. δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης, για τον αιτούντα κατά το άρθρο 14 του παρόντος νόμου, δ. η χώρα αυτή απαγορεύει την απομάκρυνση κάποιου, σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, ε. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, και στ. ο αιτών έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή. . . . 2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά, εκτός αν η τρίτη χώρα έχει χαρακτηριστεί ως γενικά ασφαλής και εμπεριέχεται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών. Στην

τελευταία αυτή περίπτωση ο αιτών διεθνή προστασία, δύναται να αντικρούει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι, η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες αυτός ευρίσκεται. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους (φυλετικά, θρησκευτικά, κ.ά.) για τους σκοπούς της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Τα στοιχεία (εσωτερικό νομοθετικό καθεστώς της τρίτης χώρας, διμερείς ή πολυμερείς διακρατικές συμφωνίες ή συμφωνίες της τρίτης χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και εσωτερική πρακτική), που λαμβάνονται υπόψη για την έκδοση της ανωτέρω Κοινής Υπουργικής Απόφασης, πρέπει να είναι επίκαιρα και να προέρχονται από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών - μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Ο καθορισμός επανεξετάζεται υποχρεωτικά τον Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους, κατά το προηγούμενο εδάφιο . . . 4. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και του χορηγούν έγγραφο, με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας. 5. Όταν η ως άνω τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτησή του εξετάζεται επί της ουσίας από τις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.” Εξάλλου, κατ’ επίκληση των ομοίου περιεχομένου διατάξεων του άρθρου 86 του ν. 4636/2019 εκδόθηκε ήδη, κατόπιν της υπ. αρ. πρωτ 8815/14.5.2021 εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, η υπ.αριθ. 42799/3.6.2021 ΚΥΑ των Υπουργών Εξωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου (ΦΕΚ Β’ 2425/7.6.2021) με την οποία καταρτίστηκε εθνικός κατάλογος ασφαλών τρίτων χωρών με την περίληψη σε αυτόν της Τουρκίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας για αιτούντες με χώρα καταγωγής τη Συρία, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές και τη Σομαλία. Ο εν λόγω κατάλογος, όπως τροποποιήθηκε με τις υπ’ αρ. οικ. 458568/2021 (Β’ 5949) και υπ’

αρ. οικ. 734214/2022 (ΦΕΚ Β' 6250/12-12-2022) όμοιες κοινές αποφάσεις , κατόπιν επανεξέτασης των στοιχείων, εξακολουθεί να ισχύει σύμφωνα με την υπ'αρ. οικ. 538595/2023 (ΦΕΚ Β' 7063/15.12.2023) όμοια ΚΥΑ.

4. Επειδή, ο σκοπός που εξυπηρετούν οι σχετικές με την έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας» διατάξεις είναι η παροχή στις αρχές των κρατών μελών της δυνατότητας μεταφοράς σε άλλη αρμόδια χώρα της ευθύνης για την επί της ουσίας εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται ενώπιόν τους. Αυτονόητη προϋπόθεση για την εφαρμογή των συγκεκριμένων διατάξεων , η οποία αποτυπώνεται ρητά στο άρθρο 91 παρ. 5 του ν. 4939/2022, είναι η ασφαλής τρίτη χώρα διέλευσης να επιτρέπει στον αιτούντα, δυνάμει καταρχήν συγκεκριμένης συμφωνίας επανεισδοχής, να επανέλθει στο έδαφός της και να καταθέσει αίτηση διεθνούς προστασίας ενώπιον των αρχών της. Περαιτέρω, από τις κείμενες διατάξεις του ν. 4636/2019 και της οδηγίας 2013/32 δεν προβλέπεται ειδική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να ολοκληρώνεται η διαδικασία επανεισδοχής των αιτούντων σε ασφαλή τρίτη χώρα. Ισχύουν, επομένως, στην περίπτωση επανεισδοχής αιτούντος διεθνή προστασία από την Ελλάδα στην Τουρκία, οι γενικές προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 11 της από 16.12.2013 συμφωνίας Επανεισδοχής Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τουρκίας¹ , καθώς και στο διμερές Ελληνο-Τουρκικό Πρωτόκολλο Επανεισδοχής, το οποίο υπεγράφη στην Αθήνα στις 8 Νοεμβρίου 2001 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3030/2002 (ΦΕΚ Α' -163/15-07-2002), στον βαθμό που οι διατάξεις της εν λόγω πράξης συμβιβάζονται προς τις διατάξεις της συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2013 ή ρυθμίζουν ζητήματα που δεν προβλέπει η τελευταία αυτή συμφωνία (βλ. άρ. 21 της Συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας για την επανεισδοχή). Εξάλλου, λαμβάνοντας υπόψιν το δικαίωμα του αιτούντος να εξεταστεί επί της ουσίας η αίτησή του το ταχύτερο δυνατό (βλ. αιτιολογική σκέψη 18 και άρθρ. 31 παρ. της οδηγίας 2013/32/ΕΕ), η επανεισδοχή πρέπει , πάντως, να λαμβάνει χώρα εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος που κρίνεται ανά περίπτωση . Αρκεί, περαιτέρω , για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων να κρίνεται απλώς πιθανή η έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας απομάκρυνσης του αιτούντος άσυλο στην ασφαλή τρίτη χώρα. Τούτο διότι η έλλειψη βεβαιότητας σχετικά με τον χρόνο πραγματοποίησης της επανεισδοχής δεν εμποδίζει την εφαρμογή του σχετικού λόγου απαραδέκτου (πρβλ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

¹ (βλ. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX%3A22014A0507%2801%29>)

PRIIT PIKAMÄE στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C - 924/19 PPU και C - 925/19 PPU σκέψεις 107 επ.).

5. Επειδή, επιπλέον, σύμφωνα με όσα έκρινε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την C- 134/2023 απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, που εκδόθηκε επί αιτήσεως προδικαστικής απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. Σ.τ.Ε. Ολομ. 177/2023), όπως προκύπτει από το άρθρο 38 παρ. 4 της οδηγίας 2013/32, η αναστολή της εισδοχής ή της επανεισδοχής αιτούντων διεθνή προστασία στο έδαφος τρίτης χώρας η οποία έχει χαρακτηριστεί από κράτος μέλος ως γενικώς ασφαλής έχει ως συνέπεια ότι το εν λόγω κράτος μέλος θα οφείλει να διασφαλίσει στους ως άνω αιτούντες τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση σε διαδικασία σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις που περιγράφονται στα άρθρα 6 έως 30 της οδηγίας 2013/32, τα οποία περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο II αυτής (σκ. 53) . Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι η τρίτη χώρα η οποία έχει χαρακτηριστεί από κράτος μέλος ως γενικώς ασφαλής δεν αποδέχεται, εν τοις πράγμασι, την εισδοχή ή την επανεισδοχή των ενδιαφερομένων αιτούντων διεθνή προστασία, το εν λόγω κράτος μέλος δεν δύναται να απορρίπτει τις αιτήσεις τους διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτες, επί τη βάση του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 2013/32. Περαιτέρω, το εν λόγω κράτος μέλος δεν δύναται να αναβάλλει, αδικαιολόγητα, την εξέταση των αιτήσεων αυτών και οφείλει, μεταξύ άλλων, να μεριμνά ώστε η εν λόγω εξέταση να διεξάγεται σε ατομική βάση, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της ίδιας οδηγίας και τηρουμένων των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 31 αυτής.(σκ. 54) και, επιπλέον, να διασφαλίζει ότι δεν καθίσταται άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας το δικαίωμα που αναγνωρίζεται στον αιτούντα διεθνή προστασία, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο άρθρο 18 του Χάρτη και εξειδικεύεται με την οδηγία 2013/32, να αποκτήσει το καθεστώς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας (σκ.55). Προκειμένου δε να διασφαλισθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων της οδηγίας 2013/32 (ο σκοπός της οποίας συνίσταται στη διασφάλιση πραγματικής, ευχερούς και ταχείας πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης διεθνούς προστασίας), ερμηνευόμενων υπό το φως των άρθρων 18 και 47 του Χάρτη, πρέπει να γίνει δεκτό ότι εάν κατά το χρόνο έκδοσης απόφασης επί της αίτησης ασύλου είναι ήδη γνωστό ότι η τρίτη χώρα δεν θα επιτρέψει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτηση ασύλου δεν δύναται να απορριφθεί ως απαράδεκτη κατ' επίκληση της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, αλλά ανακύπτει υποχρέωση εξέτασής της κατ' ουσίαν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην

παράγραφο 4 του άρθρου 38 της οδηγίας 2013/32 (άρθρο 91 παρ. 5 του ν. 4939/2022) (πρβλ. και μειοψ. Σ.τ.Ε. Ολομ. 177/2023 σκ. 38). Τούτο διότι, στην αντίθετη περίπτωση, θα παρατεινόταν απλώς ο χρόνος εξέτασης του υποβληθέντος αιτήματος διεθνούς προστασίας και η αβεβαιότητα του αιτούντος ως προς το καθεστώς παραμονής του στην χώρα στην οποία υπέβαλε το αίτημα, εφόσον ο προσφεύγων, μετά την απόρριψη της αίτησής του ως απαράδεκτης, θα μπορούσε σε κάθε περίπτωση να καταθέσει μεταγενέστερη αίτηση ασύλου, ώστε να επανεξεταστεί η υπόθεσή του στην ουσία της, λόγω νέων κρίσιμων στοιχείων (στην έννοια των οποίων υπάγεται και το γεγονός της αντικειμενικής αδυναμίας εκτέλεσης της επανεισδοχής του αιτούντος διεθνή προστασία στην ασφαλή τρίτη χώρα, λόγω της άρνησης της τελευταίας να τον δεχτεί στο έδαφός της). Εξάλλου, είναι νομικά αδιάφορο εάν η άρνηση ή η αδυναμία της τρίτης χώρας να δεχτεί τον αιτούντα στο έδαφός της εντός ευλόγου χρόνου, η οποία μπορεί να εκδηλώνεται ρητά ή να συνάγεται σαφώς από τις περιστάσεις, αναφέρεται σε λόγους που αφορούν τον συγκεκριμένο αιτούντα, σε αντικειμενικές περιστάσεις ή, τέλος, σε διαφορετική ερμηνεία των όρων της συμφωνίας επανεισδοχής μεταξύ των ενδιαφερόμενων χωρών.

6. Επειδή, παρατίθενται οι εξής διαθέσιμες πηγές σχετικά με το ζήτημα της δυνατότητας επανεισδοχής αιτούντων διεθνή προστασία στην Τουρκία : Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε έκθεσή της (ημερομηνία δημοσίευσης 12 Οκτωβρίου 2022) σημειώνει ότι η επιστροφή των παράτυπων μεταναστών από τα ελληνικά νησιά ανεστάλη μονομερώς από την Τουρκία για λόγους δημόσιας υγείας τον Μάρτιο του 2020 και παρέμεινε έτσι τον Ιούνιο του 2022, αν και οι μετεγκαταστάσεις προσφύγων από την Τουρκία προς τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεχίστηκαν, μετά από μία σύντομη διακοπή λόγω της πανδημίας, από τον Ιούλιο του 2020. Στην εν λόγω έκθεση σημειώνεται, επίσης, ότι «απαντώντας σε επανειλημμένα αιτήματα των ελληνικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την επανέναρξη των επιχειρήσεων επιστροφής, η Τουρκία δήλωσε ότι δεν θα πραγματοποιηθεί επιχείρηση επιστροφής εκτός εάν σταματήσουν οι υποτιθέμενες επαναπροωθήσεις κατά μήκος των τουρκοελληνικών συνόρων και η Ελλάδα ανακαλέσει την απόφασή της να εξετάζει την Τουρκία ως μια ασφαλή τρίτη χώρα²

²Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Sixth annual report on the Facility for Refugees in Turkey, COM(2022) 243, 24-05-2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2022%3A243%3AFIN>
European Commission, Communication from the Commission to the Council and the European Parliament sixth annual report on the Facility for Refugees in Turkey, 24 May 2022, available at: <https://bit.ly/417mB1B,p.3>.

». Η από Ιουλίου 2023 επικαιροποιημένη έκθεση του ECRE για την Τουρκία, αναφέρει ότι οι επιχειρήσεις επανεισδοχής σταμάτησαν από τις 16 Μαρτίου 2020 και η Τουρκία εξακολουθούσε να μην δέχεται επανεισδοχές έως τον Ιούνιο του 2023 λόγω ανησυχιών για τη δημόσια υγεία και την πανδημία COVID-19³. Σύμφωνα, περαιτέρω, με δήλωση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου «Η Ελλάδα κατέθεσε αίτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Frontex για την άμεση επιστροφή 1.450 αλλοδαπών που δεν δικαιούνται διεθνούς προστασίας, βάσει της Κοινής Δήλωσης ΕΕ- Τουρκίας [...] η διαδικασία των επιστροφών έχει σταματήσει από τις 15 Μαρτίου 2020, οπότε και η Τουρκία επικαλέστηκε τις δυσκολίες που επέφερε το ξέσπασμα της πανδημίας του Covid-19». Όπως, χαρακτηριστικά δήλωσε τουρκική διπλωματική πηγή, το αίτημα αυτό θα επανεκτιμηθεί όταν τεθεί υπό έλεγχο η επιδημία του covid-19. Το εν λόγω αίτημα που έχει κατατεθεί από 14.1.2021 εκκρεμεί ακόμα⁵. Εξάλλου, στο Ετήσιο Ενημερωτικό Σημείωμα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (2020) αναγράφεται ότι “Επιστροφές στο πλαίσιο της κοινής δήλωσης ΕΕ - Τουρκίας δεν έχουν πραγματοποιηθεί από τον Μάρτιο λόγω του Covid -19. Να σημειωθεί ότι παρά την άρση των μέτρων για την πανδημία, από 01/06 δεν έχουν απαντηθεί τα αιτήματα αποστολών-επιστροφών των ελληνικών αρχών.” Επιπλέον, στο από 3.12.2021 υπηρεσιακό σημείωμα του Τμήματος Διαδικασιών και Εκπαίδευσης της Υπηρεσίας Ασύλου (σελ. 8), το οποίο συνοδεύει την 438958/21/7.12.2021 εισήγηση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, στην συνέχεια της οποίας εκδόθηκε η ανωτέρω Κοινή Υπουργική Απόφαση αναφέρεται ότι: «Από τον Μάρτιο του 2020 έως και σήμερα [δηλαδή για διάστημα που υπερβαίνει τους είκοσι μήνες] οι επιστροφές από την Ελλάδα στην Τουρκία έχουν παγώσει», χωρίς μάλιστα διάκριση ως προς την νομική βάση (διεθνείς συμφωνίες ή κοινή δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας, κατά τα προαναφερθέντα) δυνάμει της οποίας διατάσσονται οι επιστροφές. Ομοίως, στο πλέον πρόσφατο 6 ενημερωτικό σημείωμα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μηνός Σεπτεμβρίου 2024, αναφέρεται (σημ. 12 Επιστροφές-Αποχωρήσεις) ότι : “Επιστροφές στο πλαίσιο της κοινής δήλωσης ΕΕ- Τουρκίας δεν έχουν πραγματοποιηθεί από τον Μάρτιο του 2020 λόγω του Covid-19. Να σημειωθεί ότι οι

³ ECRE – European Council on Refugees and Exiles (Author): Country Report: Türkiye; 2022 Update, July 2023,

https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2023/07/AIDA-TR_2022-Update.pdf

⁴<https://euobserver.com/migration/150640>,

⁵ <https://www.kathimerini.gr/society/561413137/kleidi-oi-epistrofes-metanaston-stin-toyrkia/>
https://www.mfa.gov.tr/sc_-22_-yunanistan-goc-bakani-nin-iddialari-hk-sc.en.mfa

⁶ βλ. <https://migration.gov.gr/statistika/>

Ελληνικές αρχές ζήτησαν από τις Τουρκικές να επαναλάβουν τις επιστροφές βάσεις της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας”.

7. Επειδή, περαιτέρω στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο προσφεύγων κατέθεσε αρχικά στις 15.1.2024 στο ΚΥΤ Μαλακάσας αίτηση χορήγησης διεθνούς προστασίας, κατά την καταγραφή της οποίας δήλωσε ότι εγκατέλειψε το Αφγανιστάν στις 20.7.2021 καθώς κινδύνευε από τους Ταλιμπάν, διότι ήταν στρατιώτης και ως μισθοφόρος είχε καρφώσει πολλούς Ταλιμπάν. Επίσης, δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να επιστρέψει στην Τουρκία λόγω απελάσεων και βίας. Στις 24.1.2024 παρέστη αυτοπροσώπως σε προφορική ηχογραφημένη συνέντευξη με πιστοποιημένο διερμηνέα από και προς τη γλώσσα νταρί, την οποία δήλωσε ότι κατανοεί, κατ’ άρθρο 82 του ν. 4939/2022. Κατά την έναρξη της συνέντευξης, όπως προκύπτει, επίσης από το πρακτικό αυτής, ο προσφεύγων ενημερώθηκε ότι, με βάση τα στοιχεία του διοικητικού του φακέλου, η Υπηρεσία θα εξετάσει στην περίπτωση του την εφαρμογή της έννοιας της «Ασφαλούς Τρίτης Χώρας», σύμφωνα με το άρθρο 86 του 2νόμου 4636/2019 (Α’169) και την ΚΥΑ 42799/3.6.2021 (ΦΕΚ Β 2425), καθόσον εισήλθε στην Ελληνική Επικράτεια μέσω της Τουρκίας μετά την 20η Μαρτίου 2016. Του κατέστη δε γνωστό ότι δύναται να αντικρούσει ότι η Τουρκία είναι ασφαλής γι’ αυτόν και να προβάλλει οποιαδήποτε άλλη τυχόν αντίρρηση. Ο προσφεύγων κατά τη συνέντευξη δήλωσε ότι είναι πολίτης Αφγανιστάν, εθνοτικής καταγωγής Pastoon και είναι σουνίτης μουσουλμάνος στο θρήσκευμα. Γεννήθηκε στην επαρχία Kunduz, στη πόλη Emam Saheb. Αναφορικά με τη πατρική του οικογένεια, ο προσφεύγων δήλωσε πως ο πατέρας του έχει αποβιώσει, τα αδέρφια και η μητέρα του ζουν στο Ιράν. Ο προσφεύγων δήλωσε άγαμος και δεν έχει φοιτήσει στο σχολείο. Αναφορικά με το ταξίδι ο προσφεύγων δήλωσε ότι εγκατέλειψε το Αφγανιστάν, στις 20/07/2021 . Επίσης, προσκόμισε απειλητικό γράμμα από τους Ταλιμπάν και φωτογραφίες του. Με την ΙΡ/70015-1/02/2024 απόφαση του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Πειραιά, η αίτηση του προσφεύγοντος απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, με την αιτιολογία ότι η Τουρκία συνιστά ασφαλή τρίτη χώρα γι’ αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 91 του νόμου 4939/2022. Η απόφαση αυτή, επιδόθηκε στον προσφεύγοντα στις 2.2.2024 διαμέσου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (βλ. το σχετικό μήνυμα και το υπ’ αριθ. 70015/2.2.2024 αποδεικτικό επίδοσης του ΠΓΑ Πειραιά). Ο προσφεύγων άσκησε την υπ’ αριθ. 124581/22.2.2024 προσφυγή ενώπιον της Αρχής Προσφυγών. Σύμφωνα με την υπ. αριθμ ΙΡ/313252– 27/05/2024 απόφαση της, η 6η Ανεξάρτητη Επιτροπή της Αρχής

Προσφυγών απέρριψε την προσφυγή. Η απόφαση επιδόθηκε στον προσφεύγοντα με το 313252– 28/05/2024 αποδεικτικό επίδοσης σε διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Πειραιά. Στη συνέχεια στις 17/07/2024, ο προσφεύγων προσήλθε στο ΑΚΑ Κορίνθου και κατέθεσε την κρινόμενη μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας. Κατά την καταγραφή της μεταγενέστερης αίτησης, του ζητήθηκε να αναφέρει αν έχουν προκύψει νέοι λόγοι για τους οποίους θεωρεί ότι η Τουρκία δεν αποτελεί ασφαλή χώρα για τον ίδιο, που δεν είχε αναφέρει στην προγενέστερη αίτησή του. Κατά την καταγραφή της αίτησής του ο προσφεύγων ανέφερε ότι στο Αφγανιστάν ήταν στρατιώτης και δεχόταν απειλές από τους Ταλιμπάν με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να φύγει από τη χώρα του. Ανέφερε ,επίσης, ότι δεν επιθυμεί να επιστρέψει στην Τουρκία καθώς φοβόταν την απέλαση, ενώ ισχυρίστηκε ότι δεν είχε ερωτηθεί για την Τουρκία στο προηγούμενο αίτημα του. Ερωτηθείς αν ανέφερε ήδη τα περιστατικά αυτά στην προγενέστερη αίτηση του απάντησε καταφατικά. Η ανωτέρω αίτηση εξετάστηκε ως μεταγενέστερη και απορρίφθηκε με την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση του ΠΓΑ Λέσβου ως απαράδεκτη με την αιτιολογία ότι δεν προβάλλονται νέα ουσιώδη στοιχεία. Κατά της απόφασης αυτής ο προσφεύγων υπέβαλε την κρινόμενη προσφυγή επαναλαμβάνοντας τους πραγματικούς ισχυρισμούς του και ζητά την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης λόγω πλημμελούς αιτιολογίας, ενώ, επιπλέον αμφισβητεί ότι η Τουρκία είναι ασφαλής χώρα για τον ίδιο.

8. Επειδή, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη ότι η Τουρκία περιλαμβάνεται στον Εθνικό Κατάλογο Ασφαλών Τρίτων Χωρών για αιτούντες με χώρα καταγωγής τη Συρία, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές και τη Σομαλία, ο οποίος καταρτίστηκε, κατ'επίκληση του άρθρου 86 παρ. 3 του ν. 4646/2019, με την προμνησθείσα ΚΥΑ των Υπουργών Εξωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου. Όπως, όμως, αναφέρθηκε ανωτέρω, απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή των διατάξεων περί ασφαλούς τρίτης χώρας, είναι, σύμφωνα με το άρθρο 91 παρ. 5 του ν. 4939/2022, η ασφαλής τρίτη χώρα διέλευσης να επιτρέπει στον αιτούντα, δυνάμει καταρχήν συγκεκριμένης συμφωνίας επανεισοχής, να επανέλθει στο έδαφός της. Η προϋπόθεση αυτή εξετάζεται, συμφώνως με τα ήδη ερμηνευτικώς δεκτά, κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης επί του αιτήματος διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα, όταν κατά τον χρόνο εξέτασης ορισμένης αιτήσεως διεθνούς προστασίας είναι βέβαιο, λόγω της πρακτικής που ορισμένη χώρα ακολουθεί είτε γενικά, είτε έναντι συγκεκριμένων κατηγοριών προσώπων, είτε και έναντι του αιτούντος ατομικά, ότι αυτή δεν πρόκειται να δεχθεί την είσοδο του αιτούντος στο

έδαφός της, ενώ δεν μπορεί ούτε να πιθανολογηθεί ότι η στάση της αυτή θα μεταβληθεί στο προσεχές μέλλον, τότε πρέπει να γίνει δεκτό ότι η σχετική αίτηση δεν επιτρέπεται να απορριφθεί ως απαράδεκτη με την αιτιολογία ότι η ως άνω χώρα συνιστά «ασφαλή τρίτη χώρα» για τον εν λόγω αιτούντα, ακόμα και αν η χώρα αυτή πληροί τα ουσιαστικά κριτήρια που θέτουν το άρθρο 38 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ και το άρθρο 86 του ν. 4636/2019. Στην προκειμένη περίπτωση, η Τουρκία έχει αναλάβει την νομική υποχρέωση να αποδέχεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την επανεισδοχή από την Ελλάδα αλλοδαπών αιτούντων διεθνή προστασία (βλ άρθρο 8 της από 20.1.2000 συμφωνίας μεταξύ της ν. Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Τουρκίας, κυρωθείσας με το άρθρο πρώτο του ν. 2926/2001 (Α' 139), για την εφαρμογή του οποίου καταρτίσθηκε το από 8.11.2001 Πρωτόκολλο, το οποίο κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3030/2002 (Α' 163) , το άρθρο 4 της από 10.12.2013 συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Τουρκίας για την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια, η οποία κυρώθηκε εξ ονόματος της Ένωσης με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14.4.2014 (ΕΕ L 134), το από 15.10.2015 κοινό σχέδιο δράσης της Τουρκίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την από 29.11.2015 ενεργοποίησή του, και , τέλος, την από 18.03.2016 Κοινή Δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης-Τουρκίας, στην οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων ότι όλοι οι νέοι παράτυποι μετανάστες που φθάνουν στα ελληνικά νησιά μέσω Τουρκίας από τις 20 Μαρτίου 2016 θα επιστρέφονται σε αυτήν, εφόσον δεν αιτούνται άσυλο ή η αίτησή τους απορρίπτεται ως αβάσιμη ή απαράδεκτη από τις ελληνικές αρχές- Σ.τ.Ε. Ολομ. 177/2023 σκ. 41). Περαιτέρω, όμως, από τις πληροφορίες που παρατίθενται στις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η επανεισδοχή του προσφεύγοντος στην Τουρκία δεν είναι εφικτή στην πράξη εξαιτίας της άρνησης της Τουρκίας, ήδη από τον Μάρτιο του 2020, να δεχτεί στο έδαφός της παράτυπους μετανάστες από τον Ελλάδα. Για την εν λόγω άρνηση επιστροφής οι Τουρκικές Αρχές επικαλούνται περιορισμούς στις μετακινήσεις λόγω της πανδημίας Covid-19. Δεδομένου, ωστόσο, ότι οι εν λόγω περιορισμοί δεν καθιστούν απαγορευτική την επιστροφή των προσώπων αυτών (είναι ενδεικτικό ότι, αντιθέτως, οι μετεγκαταστάσεις προσφύγων από την Τουρκία σε χώρες της Ε.Ε. συνεχίζονται), ενώ έχει ήδη παρέλθει πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα από την έναρξη της πανδημίας καθώς και την ανακοίνωση του Π.Ο.Υ. περί λήξης αυτής στις

5 Μαΐου 2023 ⁷, τα δε περιοριστικά μέτρα έχουν ήδη αρθεί, είναι πιθανό οι λόγοι αυτοί να προβάλλονται προσχηματικά από την Τουρκία και η άρνηση επιστροφής να σχετίζεται στην πραγματικότητα με τις διαφορές μεταξύ των δύο πλευρών ως προς την εφαρμογή των εκατέρωθεν δεσμεύσεων από την ανωτέρω Κοινή Δήλωση, αλλά και με τις γενικότερες μεταξύ τους πολιτικές διαφορές. Περαιτέρω, δεν υφίστανται στοιχεία στο φάκελο ούτε διαθέσιμες στην Επιτροπή πληροφορίες, από τα οποία να προκύπτει ότι επίκειται μεταβολή της μακροχρόνιας αυτής στάσης της Τουρκίας στο συγκεκριμένο ζήτημα. Εξάλλου, στην προκειμένη περίπτωση, ενόψει της ανωτέρω πρακτικής της Τουρκίας και προκειμένου να διασφαλισθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων της οδηγίας 2013/32 (ο σκοπός της οποίας συνίσταται στη διασφάλιση πραγματικής, ευχερούς και ταχείας πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης διεθνούς προστασίας), δεν είναι αναγκαία, για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 91 παρ. 5 του ν. 4939/2022, η επίκληση από τον προσφεύγοντα τυχόν ρητής αρνητικής απάντησης των Τουρκικών αρχών επί συγκεκριμένου αιτήματος επανεισδοχής του, αφενός διότι τέτοια αιτήματα δεν κατατίθενται πλέον από τις ελληνικές αρχές προς την Τουρκία σε ατομική βάση, ενόψει της ήδη γνωστής έλλειψης συνεργασίας της Τουρκίας στο ζήτημα των επανεισδοχών, αφετέρου διότι, ενόψει των προαναφερόμενων πληροφοριών, θεωρείται βέβαιο ότι η Τουρκία δεν θα επιτρέψει στον προσφεύγοντα να εισέλθει στο έδαφός της, ενώ δεν μπορεί να πιθανολογηθεί ότι η στάση της αυτή θα μεταβληθεί στο προσεχές μέλλον. Περαιτέρω, από την έρευνα των στοιχείων του φακέλου προκύπτει ότι δεν εξετάστηκε η δυνατότητα εκτέλεσης της επανεισδοχής του προσφεύγοντος στην Τουρκία κατά την εξέταση της προγενέστερης αίτησής του. Η δε ως άνω διαπιστωθείσα αντικειμενική αδυναμία εκτέλεσης της επανεισδοχής του αιτούντος διεθνή προστασία στην Τουρκία, λόγω της άρνησης της τελευταίας να τον δεχτεί στο έδαφός της, συνιστά εν προκειμένω νέο ουσιώδες στοιχείο, εφόσον αποκλείει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας ως λόγου απαραδέκτου της προσφυγής. Υπό τα δεδομένα αυτά, η Επιτροπή κρίνει ότι η αίτηση του προσφεύγοντος πρέπει να κριθεί παραδεκτή και να εξεταστεί στην ουσία της κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 91 παρ. 5

⁷<https://eody.gov.gr/pandimia-covid-19-h-metavasi-sti-nea-fasi-diacheirisis-tis/>

του ν. 4939/2022, η δε προσβαλλόμενη με την οποία κρίθηκαν τα αντίθετα είναι ως προς το μέρος αυτό μη νόμιμη και ακυρωτέα.

9. Επειδή, στο άρθρο 1Α παρ.2 της από 28.7.1951 Διεθνούς Συμβάσεως της Γενεύης «Περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων» [κυρωθείσης με το ν. δ. 3989/1959 (ΦΕΚ Α΄209)], όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.2 του από 31-1-1967 Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης [κυρωθέν με τον α.ν. 389/1968 (ΦΕΚ Α΄ 125)], ορίζεται ότι ως πρόσφυγας νοείται κάθε πρόσωπο το οποίο «συνεπεία δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης». Εξάλλου, στο άρθρο 7 του ν. 4939/2022 ορίζεται ότι: “Εγχώρια Προστασία. 1. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές απόφασης αποφασίζουν ότι ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας, αν σε τμήμα της χώρας καταγωγής: α) δεν υπάρχει βάσιμος φόβος ότι θα υποστεί δίωξη ή δεν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή β) ο αιτών έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 6, και μπορεί νόμιμα και με ασφάλεια να ταξιδέψει και να γίνει δεκτός σε εκείνο το τμήμα της χώρας και μπορεί λογικά να αναμένεται να εγκατασταθεί εκεί... .”

10. Επειδή, από τη διάταξη του άρθρου 1Α(2) της Σύμβασης της Γενεύης ως ισχύει, συνάγεται ότι αλλοδαπός, ο οποίος επιθυμεί την υπαγωγή του στο ειδικό προστατευτικό καθεστώς της Σύμβασης της Γενεύης, οφείλει να εκθέσει στη Διοίκηση, με στοιχειώδη σαφήνεια, τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά που του προκαλούν, κατά τρόπο αντικειμενικά δικαιολογημένο φόβο δίωξης για έναν από τους λόγους που προβλέπει η Σύμβαση. Δεν απαιτείται, ωστόσο, προκειμένου να αναγνωρισθεί αλλοδαπός ως πρόσφυγας, να έχουν υποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο τυπικά αποδεικτικά στοιχεία. Οι περιπτώσεις όπου ο αιτών διεθνή προστασία μπορεί να προσκομίσει αποδεικτικά μέσα για όλους τους ισχυρισμούς του είναι μάλλον εξαίρεση παρά ο κανόνας. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, ένα πρόσωπο που διαφεύγει της δίωξης, καταφθάνει με ελάχιστα μέσα, συχνότατα δε ακόμη και χωρίς προσωπικά έγγραφα (βλ. Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες. Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων, ΣΤ' έκδοση , Αθήνα, 2009, παρ. 196, σελ. 62). Το γεγονός τούτο δεν αίρει πάντως την υποχρέωση του ενδιαφερομένου, σύμφωνα

με τις γενικές αρχές του δικαίου να επικαλεσθεί με σαφήνεια και πληρότητα ορισμένα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά ικανά να στοιχειοθετήσουν την ύπαρξη βάσιμου και δικαιολογημένου φόβου δίωξης (βλ. ΣτΕ 3465/2011, 4323/2009, 3533/2008, 1628/2007, 1814/2006, 1647/2003). Η αξιοπιστία του αιτούντος κρίνεται στην εσωτερική και εξωτερική της διάσταση. Η πρώτη αφορά στην συνοχή και σαφήνεια των ισχυρισμών του και η δεύτερη στην επαλήθευσή τους σε σχέση με διαθέσιμες στην υπηρεσία πληροφορίες από την χώρα καταγωγής του.

11. Σύμφωνα, περαιτέρω, με διαθέσιμες πληροφορίες από διεθνείς πηγές, από τότε που οι Ταλιμπάν πήραν την εξουσία στο Αφγανιστάν στις 15 Αυγούστου 2021, τα κυβερνητικά κτήρια, οι τράπεζες, τα γραφεία έκδοσης διαβατηρίων, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια έχουν σε μεγάλο βαθμό μείνει κλειστά ή υπολειτουργούν⁸. Η ταχεία κατάρρευση της αφγανικής κυβέρνησης και η κατάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν άφησε τη χώρα κατακερματισμένη, με μια ασταθή διοίκηση και δημόσιους υπαλλήλους να φοβούνται την τιμωρία. Η διοίκηση των Ταλιμπάν πιθανολογείται ότι στερείται την τεχνική κατάρτιση για την επιτυχή παροχή βασικών υπηρεσιών και η ικανότητά τους να κυβερνήσουν θα εξαρτηθεί από τη συνεργασία τους με τους υπάρχοντες διοικητικούς υπαλλήλους. Οι Ταλιμπάν επέκτειναν τις δηλώσεις περί αμνηστίας σε πολλούς τομείς σε μια προσπάθεια να πείσουν τους υπαλλήλους της τοπικής αυτοδιοίκησης να συνεχίσουν να εργάζονται. Από την άλλη πλευρά, αναφορές για κατάχρηση εξουσίας και κακομεταχείριση, αυθαίρετη κράτηση και στοχευμένες εκτελέσεις καταγράφηκαν σε ορισμένες περιοχές που κατέλαβαν οι Ταλιμπάν, δείχνοντας ότι δεν υπάρχει ενιαία προσέγγιση, αλλά η προσέγγιση διαφέρει μεταξύ περιοχών, που ελέγχονται από διαφορετικούς ηγέτες των Ταλιμπάν. Διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς τη διακυβέρνηση και την πολιτική, που θα ακολουθήσουν, φαίνεται να εμφανίζονται μεταξύ των ηγετών των Ταλιμπάν.⁹ Ο οργανισμός Human Rights Watch επίσης σημείωσε¹⁰ ότι οι πολίτες του Αφγανιστάν που φοβούνται ότι διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, όσους έχουν εργαστεί για την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και της εκπαίδευσης, ακαδημαϊκούς,

⁸ <https://m.naftemporiki.gr/story/1763471>

⁹ ICG, Are the Taliban on a Path to Victory?, 14 August 2021, <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/are-taliban-path-victory>, τελευταία πρόσβαση .././2021.

¹⁰ Human Rights Watch, Afghanistan: At-Risk Civilians Need Evacuation, Protection Governments Should Suspend Deportations, Forced Returns, August 13, 2021, <https://www.hrw.org/news/2021/08/13/afghanistan-risk-civilians-need-evacuation-protection>

συγγραφείς, δημοσιογράφους και άλλοι εργαζόμενους στα μέσα ενημέρωσης, καθώς και άτομα που έχουν εργαστεί για ξένες χώρες. Καταγράφονται αναφορές για εκδικητικές επιθέσεις και παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι Ταλιμπάν, σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, στοχοποιούσαν και συνεχίζουν να στοχοποιούν άτομα που εργάστηκαν στα σώματα ασφαλείας της προηγούμενης κυβέρνησης καθώς και συνεργάτες ξένων δυνάμεων¹¹. Τα μέλη των εθνοτικών μειονοτήτων και οι Σίιτες Μουσουλμάνοι, ιδίως οι Hazara, βρίσκονται επίσης σε μεγαλύτερο κίνδυνο . Ο εκπρόσωπος των Ταλιμπάν Ζαμπιχουλάχ Μουτζαχίντ δήλωσε, εξάλλου, στην εφημερίδα Kronen Zeitung ότι η νέα κυβέρνηση της Καμπούλ θα ήταν πρόθυμη να δεχτεί τους απελαθέντες από την Ευρώπη Αφγανούς και θα τους οδηγούσε άμεσα στο δικαστήριο, ενώ δεν διευκρίνισε για ποιον λόγο θα οδηγούνταν στο δικαστήριο ή τι ποινή θα τους επιβαλλόταν¹²

12. Επειδή, καταρχάς γίνονται δεκτοί ως αξιόπιστοι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος σχετικά με το θρήσκευμα, την εθνοτική τους καταγωγή και τα λοιπά προσωπικά του στοιχεία, καθώς δεν προέκυψαν στοιχεία που να συνηγορούν προς το αντίθετο. Περαιτέρω, η Επιτροπή, λαμβάνει υπόψη ότι ο προσφεύγων εργάστηκε ως στρατιωτικός για την κυβέρνηση του Αφγανιστάν , ανήκει δηλαδή σε κοινωνική ομάδα που αποτελεί στόχο των Ταλιμπάν, εγκατέλειψε τη χώρα του ενόψει της κατάληψης της εξουσίας από τους Ταλιμπάν και κατέθεσε αίτημα ασύλου στο εξωτερικό, γεγονός που θα μπορούσε να ερμηνευτεί από τους Ταλιμπάν και ως πράξη πολιτικής διαφωνίας. Υπό τα αντικειμενικά αυτά δεδομένα , η Επιτροπή κρίνει ότι θεμελιώνεται, εν προκειμένω εύλογη πιθανότητα να αντιμετωπίσει ο προσφεύγων κίνδυνο κατά της ζωής, της σωματικής του ακεραιότητας και της ελευθερίας του από τους Ταλιμπάν σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής του για τις αποδιδόμενες σε αυτόν πολιτικές πεποιθήσεις. Ως εκ τούτου, ο φόβος δίωξης του προσφεύγοντος από τους Ταλιμπάν παρίσταται βάσιμος και δικαιολογημένος, ενώ δεν τίθεται ζήτημα κρατικής προστασίας, εφόσον οι Ταλιμπάν διατηρούν υπό τον έλεγχό τους το σύνολο της χώρας.

¹¹ EASO, Afghanistan, Anti-Government Elements (AGEs), August 2020, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2020_08_EASO_COI_Report_Afghanistan_Anti_Governement_Elements_AGEs.pdf, τελευταία πρόσβαση .././2021, σ.σ 22- 23, 26-27, Βλ. αναλυτικά κατάλογο με περιστατικά επιθέσεων κατά μελών σωμάτων ασφαλείας σε EASO, Afghanistan, Anti-Government Elements (AGEs), August 2020, EASO, Afghanistan, Anti-Government Elements (AGEs), August 2020, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2020_08_EASO_COI_Report_Afghanistan_Anti_Governement_Elements_AGEs.pdf, σ.σ. 13-14

¹² <https://m.naftemporiki.gr/story/1766443>

13. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η Επιτροπή αποφασίζει ότι ο προσφεύγων υπάγεται στο καθεστώς του πρόσφυγα του άρθρου 1 Α (2) Σύμβασης της Γενεύης και 9 του ν. 4939/2022, ενώ δεν προκύπτει ενδεχόμενο αποκλεισμού του από το προσφυγικό καθεστώς, σύμφωνα με τις ρήτρες του άρθ. 1 Δ, Ε, και ΣΤ της Σύμβασης του 1951 και το άρθρο 11 του ν. 4939/2022. Συνεπώς, ο προσφεύγων δικαιούται να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας, σύμφωνα με το άρθρο 1Α(2) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, χωρίς, εν προκειμένω, να είναι αναγκαία η διενέργεια νέας προσωπικής συνέντευξης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 82 παρ. 7 του ν. 4939/2022.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

- Δέχεται την ενδικοφανή προσφυγή.

- Ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση.

- Χορηγεί στον προσφεύγοντα καθεστώς πρόσφυγα.

Η απόφαση εκδόθηκε στην έδρα της Αρχής Προσφυγών στις 29.11.2024.

Ο Προεδρεύων- Εισηγητής

Αντώνιος Σκλίας

ANTONIOS SKLIAS
29/11/2024 12:06

Κατά της απόφασης αυτής μπορεί να ασκηθεί Αίτηση Ακυρώσεως ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου εντός 30 ημερών από την επίδοσή της (άρθρα 108,109 και 115 ν.4636/2019)

You are granted refugee status . The Minister of Migration reserves the right to appeal this decision before the competent Administrative Court of First Instance within 30 days from its notification.